

nosti trijedne kraljevine, zbrali so Račkega v odbor, ki je imel izdelati odreso na krono. Bil je tudi v velikem poslanstvu, ki je izročila to adresno, katero je bil največ on sestavil. Ko je dne 8. novembra bil hrvaški sabor razpusčen, je javno življenje na Hrvaškem se prenehalo do 1865. leta. Politika se je razpravljala le po shodih in listih in Rački je pridno deloval v tem oziru z besedo in peresom.

Leta 1863. je bil imenovan šolskim svetnikom in nadzornikom pri hrvaški deželni vladi. Tukaj je Rački imel polno dela, posebno je imel mnogo skrbi za nove hrvaške šolske knjige. Leta 1864. je pa v zvezi s Torbarjem in Jagićem še začel izdajati znanstveni časopis, pri katerem je bil on prevzel zgodovinski del. V tem listu priobčil je dolgo vrsto učnih razprav. V svoji službi se pa ni pridobil naklonjenosti tedanjih mogočnikov, to pa zaradi tega ne, ker se ni dal kratiti svoje neodvisnosti. Večkrat se je sprl s banom Sokčevićem. (Konec sledi.)

Poučni in zabavni drobiž.

Petdesetletnica prvega bolgarskega časopisa. Letos bodo Bolgari praznovali petdesetletnico, kar je jel izhajati prvi bolgarski časopis. Tem povodom se snide v Sredu v juliju kongres bolgarskih časnikarjev.

Anglikanska cerkev in pravoslavje. V Angliji je društvo, katero deluje za zjedinenje angleške cerkve v pravoslavno. Pri tem društvu je 28 škofov, 4108 drugih duhovnikov in 28.689 neduhovnikov.

Polka. Misel, da je polka poljski ples, je napačno. Prva plesalka polke je bila Čehinja Hanička Slezak. Bila je cvetoča deklica v Kostelcu ob Labi. Znana je bila kot dobra plesalka. Neko nedeljo so jo prosili, da bi sama enkrat zaplesala. Rekla je, da bode plesala nekaj, kar se je sama zmislila. Navzoči vaški učitelj je spremljal njeno petje. Ko je odplesala, so jo vprašali, kako se imenuje ta ples in ona je odgovorila, da polka, ker je plesala po pol korakov. Leta 1832. so polko že plesali v Pragi, 1839. na Dunaji in leta 1840. je pa že bila znana v Parizu. Hanička, izumiteljica polke, še sedaj živi, in je že stara, ter ima 6 otrok in celo kopo vnukov, njen ples je pa razširjen že po vsem olikanem svetu.

Novice.

Deželni zbor Kranjski.

V štirinajsti seji dne 16. febr. poroča posl. Klun imenom finančnega odseka o proračunu deželnega zaklada za l. 1894. Skupna potrebščina znaša 1.180.751 gld. skupno pokritje 876.188 gld., torej primankljaja 304.563 gld. Potrebščina se sestavlja iz sledečih točk: 1.) Troški deželnega zbora 14.024 gld. 2.) Administrativni stroški 55.244 gld. 3.) Troški za deželno posestvo 7375 gld. 4.) Troški za deželno-kulturne namene in za vodne zgradbe 54.200 gld. 5.) Troški za javna varnost 26.996 gld. 6.) Troški za zdravstvo 10.232 gld. 7.) Dobrodelne naprave 519.160 gld. 8.) Troški za pouk, omiko in dobrodelne namene 223.036 gld. (Pri tej točki so mej drugim zapopadene tudi sledeče podpore: 1.) Dramatičnemu društvu 3000 gld. 2.) za nemške gledališke predstave 3000 gld., 3.) Muzealnemu društvu 400 gld., 4.) Ciril Me-

todovi družbi 1000 gld., 5.) Filharmoničnemu društvu 300 gld., 6.) Dunajskemu „Studenten-Krankenverein“ 50 gld., 7.) Graški podpiralni zalogi 200 gld., 8.) „Asylverein“ na Dunaji 50 gld., 9.) „Mensa academica“ na Dunaji 100 gld., medicinskemu podpornemu društvu 30 gld., 12.) „Freitischstiftung“ za tehnike v Gradcu 30 gld., 13.) Podpornemu društvu na rudarski akademiji v Ljubnem 20 gld., 14.) „Radogoj“ 200 gld., 15.) Podpornemu društvu na spodnji gimnaziji ljubljanski 300 gld., 16.) na gimnaziji novomeški 250 gld., 17.) na gimnaziji kočevski 100 gld., 18.) Luki Jeranu za uboge dijače 200 gld., 19.) Ljudski in dijaški kuhinji ljubljanski 100 gld., 20.) gld., za ustanovitev novomeške dijaške kuhinje 100 gld., 21.) „Narodni šoli“ 200 gld., 22.) Društvo za zgradbo zavetišča v Ljubljani 400 gld., (in sicer za 5 let), 23.) Podpornemu društvu za izpuščene kaznjence 100 gld., 24.) „Rudečemu križu“ 100 gld., 25.) „Belemu križu“ kot ustanovni donesek enkrat za vselej 100 gld., 26.) „Patriot Frauenhilfsverein“ 50 gld., 27.) Šolskim sestram v Trnovem 150 gld., 28.) Bolniškemu društvu za ebnih uradnikov 100 gld., 29.) Janezu Bajdetu podporo za iznajdbo glasbenega stroja 100 gld., 30.) Sovenskemu planinskemu društvu 200 gld., 31.) Podpornemu društvu na filozofični fakulteti na Dunaji 20 gld., 32.) Podpornemu društvu juridične fakultete na Dunaji 50 gld.) 9.) Troški za občila 173.817 gld., 10.) Troški za pripravo in vojaške namene 10.550 gld., 11.) Primankljaj deželnega posojilnega zaklada 81.117 gld. 12.) Razni stroški 5000 gld. Vsega skupaj torej 1.180.751 gld., potrebščine. Tej nasproti se kaže pokritje z nastopnimi točkami: 1.) Prihodki iz deželnega posestva 56.082 gld. 2.) Prihodki iz javnih naslovov 3.559 gld. 3.) Razni prihodki 56.268 gld. Skupno pokritje torej znaša 115.909 gld., primankljaj pa 1.064.842 gld. V pokritje tega primankljaja nasvetuje posl. Klun kot poročevalec večine finančnega odseka, da naj se za l. 1894 pobira: 1.) 40% priklada na užitnino od vina, vinskega in sadnega mošta in od mesa v znesku 135.016 gld.; 2.) nastopne naklade: a) od porabljenih likerjev in vseh poslajenih opojnih tekočin brez razločka na stopinje alkoholovine od hektolitra po 6 gld.; b) od vseh porabljenih žganih opojnih tekočin po stopinjah 100delnega alkoholometra za vsako hektolitersko stopinjo 18 kr., v skupnem znesku 195.000 gld.; 3.) 28% priklada na vso predpisano svoto vseh neposrednih davkov z vsemi državnimi prikladami vred v znesku 430.263 gld. Kar preostaja primankljaja, pokrije naj se 1.) z najemom posojila do najvišjega zneska 250.000 gld., bodisi proti zastavi državnih obligacij glavinskega premoženja dežele kranjske ali po kaki drugi kreditni operaciji; 2.) iz blagajničnih preostankov. Poročevalec imenom večine finančnega odseka nasvetuje tudi nastopne resolucije: I. Deželnemu odboru se naroča, da izdela penzijski statut za deželne uradnike ter ga gotovo predloži deželnemu zboru v prihodnjem zasedanju. II. Deželnemu odboru se dalje naroča, da uvede redno in resno kontrolo pri občinskih računih ter v to zvrho pred vsem primerno pouči občinske predstojnike. III. Z ozirom na ugodni uspeh deželne naklade na žgane opojne tekočine odmeri se za l. 1894. poslujočemu osobju posebna nagrada v znesku 5% od vsega čistega dohodka, kateri po odbitih remanencab pre-sega znesek 100000 gld. Deželni odbor se pooblašča, da po svoji previdnosti razdeli to svoto med one pri pobiranju deželne naklade poslujoče osebe, katere se odlikujejo po posebni spretnosti in točnosti. Iz istega zneska naj se eventualno tudi primerno nagradi akcesist Zvonimir Zor. IV. Deželnemu odboru se naroča, da se udeleži zakupne dražbe užitniškega davka na Kranjskem kot ponudnik imenom dežele, in sicer pri zakupnih dražbah, katere se bodo vršile do prihodnjega deželno-zborskega zasedanja. V. Deželnemu odboru se naroča, da brez zamude prične potrebne preiskave in poizvedbe glede vpeljave deželne naklade na pivo ter v prihodnjem zasedanju poroča deželnemu zboru, oziroma stavi potrebne predloge. Posl. Šuklje imenom manjšine finančnega odseka nasvetuje proti predlogu večine fi-

nančnega odseka, da naj se mesto 28% pobira 32% priklada na vso predpisano vsoto vseh neposrednih davkov z vsemi državnimi prikladami vred v znesku 491.712 gld., in naj se ostali primankljaj pokrije po kreditni operaciji do najvišjega zneska 150.000 gld. V ostalem nasvetuje tudi prve štiri resolucije večine finančnega odseka. — Posl. baron Schwegel nasvetuje še resolucijo, da naj se za otroško bolnico dovoli za tri leta subvencija po 300 gld. in muzealnemu društvu podpora 400 gld., in predlaga, da naj deželni odbor potrebno ukrenil, da se zboljša sajenje sladkorne pese na Dolenjskem. Posl. Hribar predlaga resolucijo, po kateri naj se za cesto od Vodice do meje okrajnega glavarstva kranjskega dovoli kredita 2000 gld. Sledila je daljša debata o proračunu deželnega zaklada za l. 1894. Posl. Luckmann priporoča predloge manjšine finančnega odseka. Posl. Hribar v daljšem govoru opisuje kočevske razmere, kara odločno samooblastno in ponemčevalno postopanje ondotnega okrajnega glavarja pl. Thomanna. Svoje trditve podpira z dokazi. Govornik spodnika, se tudi nad voditeljem okrajnega glavarstva v Krškem, ki ni dovelj zmožen slovenščine. Sicer poslanec podpira in priporoča zbornici predloge večine finančnega odseka. Posl. dr. Schaffer priporoča predloge manjšine finančnega odseka in skuša razložiti pomen koalicije. Posl. dr. Tavčar je za predloge večine finančnega odseka. kritikuje delovanje in postopanje dež. predsednika barona Heina, ki je v raznih prilikah za kratkega svojega bivanje tu na Kranjskem se pokazal nasprotnika slovenskega naroda. Kaj tacega bi dež. predsednik, ki si je, kakor zatrjuje sad koalicije, ki je bajé zadela nalogo pravičnosti do vseh, ne bil smel storiti. Deželni predsednik baron Hein se nasproti trditvam posl. Hribarja in dr. Tavčarja skuša zagovarjati. Posl. baron Schwegel govori o resnobi finančnega stanja dežele, je za predloge manjšine finančnega odseka in izreka željo, da bi se koalicijska misel ukrepila tudi v naši deželi. — Seja se na to prekine ob 1/2 3 uri popoldne in nadaljuje ob 1/4 5. uri. — Posl. Hribar odgovarja na nekatere opazke baron Schwegla in dež. predsednika barona Heina. Posl. dr. Schaffer odgovarja posl. Hribarju. Posl. Šuklje dokazuje potrebno zvišanje deželne priklade, češ boljši je polagoma zvišavati naklado, kakor naenkrat ž njo poskočiti, govornik priporoča torej toplo predloge manjšine finančnega odseka. V političnem oziru govori o splošni volilni pravici, obžaluje nezaupnico grofu Hohenwarthu in priporoča dež. predsedniku naklonjenost do slov. naroda v vseh ozirih. Koalicijska ideja bo prodrla, ako jo bodo res gojili tudi Nemci. Govorili so še poročevalec Klun posl. Žitnik in posl. baron Schwegel, na kar so se predlogi in resolucije večine finančnega odseka sprejeli. Sprejete so bile tudi resolucije posl. barona Schwegla in Hribarja. — Petnajsta seja je bila dne 16. februarja.

— **Osobna vest.** Deželni knjigovodja g. Fran Ravnihar je po 43letnem službovanji v državni in deželni službi šel v pokoj.

— **40letnico** kot zdravnik praznuje danes g. vladni svetnik profesor dr. Alojzij Valenta pl. Marchthurn.

— **Novi škof na Krku.** Vest, o imenovanju novega škofa za otok Krk v osobi kanonika Andr. Šterka v Trstu se potrjuje. Za ondotne Slované je to imenovanje velika zmaga, kajti nasprotniki so se na vse kriplje trudili, da bi bil na to mesto imenovan kak laški privrženec. Novoimenovani škof porodil se je 28. novembra leta 1827. v Voloski, je torej 66 let star.

— **»Radogaju«** je pristopila sl. kmetska posojilnica na Vrhniki kot ustanovnica. — Kot ustanovnik pristopil je tudi g. dr. Babnik, odvetnik v Celji.

— **Družbi sv. Cirila in Metoda** so od 20. jan. do 12. febr. darovali: Slavni mestni svet stolnega mesta Lju-

bljane za l. 1894 prispevka 500 gld. svoto zares vredno dostojanstvenega stališča našega glavnega mesta; vrla ženska podružnica v Gorici po blagajničarici g. Mariji Kencler 100 gld.; č. g. župnijski upravitelj Anton More kot prvomestnik podružnice v Loškem potoku zajedno s podružniškimi doneski več darov v skupnem znesku 64 gld. 75 kr., bivši tamburaški zbor č. g. Mariborskih bogoslovcev vse svoje tamburice, ki so stale 55 gld.; neimenovana dobrotnica za samostan šolskih sester v Velikovecu 25 gld.; č. g. Lovro Herg, kanonik v Mariboru 40 kron, ki nam jih je naklonila družba duhovnikov zbrana pri sedemdesetletnici č. g. M. Modrinjaka, prošta v Ptuj, slavna slovenska čitalnica v Mariboru po g. dr. Berjaku 16 gld.; č. g. Karlo Miklavčič, župnik v Žminji, 14 gld., in sicer je 9 gld. nabrala gdč Marija Miklavčič v župnem dvorci, v Žminji, 5 gld. pa je dar. č. g. kapelana P. Švegelja, slavna posojilnica v Žužemberku 10 gld., č. g. I. Kralj, dekan v Zavrči, 11 kron, nabranih pri odhodnici č. g. kapelana Ozmeča; g. Terezija Razlag iz Starenove vasi v oporoki po g. A. Šlambergarji, notarji v Ljutomeru, 5 gld.; gdč. Franica Seraf. Brinšek v Trnovem 10 kron, ki so nam jih naklonili: g. Ponikvar, potovalec tvrde „K. Greinitzovi vnuki“ v Trstu, 2 kroni, gg. Ljudovik Doleneč, Štefan Brinšek, Mavricij Färber, neimenovec, Josip Primec, Fr. Ferjančič, Fr. Gilleck in vesela družba v Ilirski Bistrici po 1 krono; č. g. notar Hudovernik v Kostanjevici, pri Weigleinovem banketu na Krškem nabrani znesek 5 gld.; sl. „Prva dolenska posojilnica v Metliki“ 5 gld.; č. g. Frančišek Pešec, kapelan v Cirknici, v veseli družbi zloženih 7 kron; neimenovanec po č. g. deželnem arhivarji A. Koblarji 4 krone, g. Fran Demšar, podpredsednik železniške podružnice, 5 gld.; in č. g. mengiški nadžupnik Jvan Zorec, po g. deželnem poslancu I. Krsniku 3 krone. Slovenke in Slovenci! Mislite ob svojih naslednjih darovih sosebno na Trst in na Velikovec, tako kot mi mislimo nanji s skrbjo sicer, a zagotovljamo Vas: s ponosom.

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda.

— **Podružnica sv. Cirila in Metoda za Šiško** priredi v nedeljo dne 4. marcija t. l. ob 4. uri popoldne pri Matjanu v Zgornji Šiški svoj občni zbor, ki bo poleg navadnega vspeveda obsegel tudi prosto zabavo s petjem. Petje preskrbi sl. mešani zbor šišenske čitalnice. K občnemu zboru se vabijo vsi prijatelji slovenskega šolstva.

— **Pomiloščenje.** Ob 40letnici poroke Njega Vel. Našega presvitlega cesarja, dne 25. aprila t. l. se pričakuje pomiloščenje vseh zaradi političkih pregreškov obsojenih. Tudi češke „Omladince“ najbrž zadene to pomiloščenje.

— **Pomiloščenje kaznjencev.** Presvitli cesar je pomilostil 50 kaznjencev. Mej temi v kaznilnicah v Ljubljani 2, v Kopru 3, v Gradiški 2, v Mariboru 6 kaznjencev in v ženski kaznilnici v Begunjah 2 kaznjenki.

— **Koncert »Glasbene Matice«** napovedan na 3. in 5. marcija preložil se na 12. in 14. marcija.

— **Preložen semenj v Metliki.** Semenj, ki bi bil moral biti dne 20. marcija v Metliki, preložen je na 13. dan marcija.

— **Veteranski kor v Ljubljani** imel minolo nedeljo svoj občni zbor. Kor šteje sedaj 348 članov, je imel v preteklem letu 1536 gld. 22 kr. dohod.; po pokritji vseh stroškov je ostalo še 22 gld. 13 kr. v blagajnici. Bolnim društvnikom se je izplačalo 587 gld. 84 kr. podpore. Premoženje veteranskega kora znaša 4169 gld. 18 kr. Častnim članom volil je občni zbor čast gosp. kanonika Iv. Rozmana, župnika pri sv. Jakobu v Ljubljani.

— **Pri občinskih volitvah** na Viru izvoljen je bil županom g. Fran Kerč iz Vira, svetovalcem pa gg.: Martin Dokler, Jož. Stupica in Fran Majdič.

— **V Planini** v okraji logaškem umrl je minolo ne-